

ไขมันชั้นหยุดปรสิตโรคเหงาหลับ / จุฬารัตน์ ทิพย์นำภา

นักวิจัยไทยจับมือสวีตเซอร์แลนด์ ทดสอบไขมันชั้นฆ่าเชื้อโปรโตซัวชั้นสมอง สาเหตุโรคเหงาหลับที่พบมากในแอฟริกา เตรียมพร้อมรับมือเชื้อข้ามถิ่นเข้าไทย

ศ.อภิชาติ สุขสำราญ ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กล่าวว่า ทางภาควิชามีโครงการร่วมกับมหาวิทยาลัย Glasgow ประเทศสวีตเซอร์แลนด์ ทดสอบสารสำคัญจากไขมันชั้นในสัตว์ทดลอง

เพื่อศึกษาความเป็นพิษและการออกฤทธิ์ทำลายโปรโตซัวในตระกูลปรสิต ซึ่งเป็นสาเหตุของโรคเหงาหลับแอฟริกา (Sleeping Sickness)

โรคเหงาหลับแอฟริกา หรือโรคไข้แกมเบียน (gambian fever) พบในแถบแอฟริกา แม้วังยังไม่พบในประเทศไทย แต่ในอนาคตมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศหรือภาวะโลกร้อน รวมทั้งการเดินทางข้ามถิ่นของทั้งคนและสัตว์ที่เป็นพาหะ

ปัจจุบันยารักษาโรคเหงาหลับ เป็นยาที่สังเคราะห์ด้วยเทคนิคทางเคมี และเริ่มพบเชื้อดื้อยาทำให้ยาที่มีอยู่ไม่ได้ผล ขณะที่บริษัทยาขนาดใหญ่ปฏิเสธที่จะพัฒนายาใหม่ เนื่องจากโรคดังกล่าวจัดอยู่ในกลุ่มโรคคนจน ดังนั้น หากสามารถพัฒนายาใหม่ที่ราคาถูกลง สามารถทดแทนยาที่ใช้อยู่ จะช่วยให้ผู้ป่วยเข้าถึงยาได้มากขึ้น

จากการศึกษาฤทธิ์ของสารสกัดสมุนไพรอย่างต่อเนื่อง ทีมวิจัยพบว่า "เคอร์คิวมิน" สารสำคัญของไขมันชั้นมีฤทธิ์ต้านเชื้อปรสิตได้ดีในหลอดทดลอง แต่เนื่องจากสารสำคัญดังกล่าวมีปริมาณน้อย จึงนำมาสู่การพัฒนาโครงสร้างทางเคมีของสมุนไพรให้มีฤทธิ์มากขึ้น

"ผลจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเคมีของเคอร์คิวมิน ทำให้ได้สารออกฤทธิ์จากไขมันชั้นและขิง พิษในตระกูลเดียวกัน ซึ่งมีคุณสมบัติเด่นในการฆ่าเชื้อโปรโตซัว จากการเปรียบเทียบระหว่างสารสกัดสมุนไพรกับยาที่ใช้ในปัจจุบัน พบสมุนไพรประสิทธิภาพดีกว่า โดยสามารถฆ่าเชื้อโรคที่ดื้อต่อยาสังเคราะห์ได้" นักวิจัยกล่าว

อย่างไรก็ตามนอกจากการวิจัยในสัตว์ทดลองแล้ว กว่าจะได้เป็นยามาใช้จริงนั้น จะต้องผ่านการวิจัยในคน เพื่อยืนยันประสิทธิภาพและความปลอดภัย โดยทั่วไปการพัฒนายาใหม่จะใช้เวลากว่า 10-15 ปี แล้วแต่ความยากง่ายของการวิจัย

"ขั้นตอนการวิจัยในคน จะเสนอขอรับทุนจากหน่วยงานสนับสนุนการวิจัยระดับสากล เช่น องค์การอนามัยโลก รวมถึงแพทย์ที่จะรับช่วงไปศึกษาต่อในกลุ่มคนไข้ เนื่องจากโรคเหงาหลับยังเป็นโรคที่คร่าชีวิตคนเป็นจำนวนมาก เพราะหลังจากเชื้อเข้าสู่สมองแล้ว จะทำให้ประสาทส่วนกลางตาย ระบบหัวใจผิดปกติ ไตล้มเหลว และเสียชีวิตในที่สุด" นักวิจัยกล่าว